

Tlačová správa
Luxemburg 28. septembra 2021

Politiky EÚ nedokážu zabezpečiť, aby poľnohospodári nadmerne nevyužívali vodu

Podľa osobitnej správy, ktorú dnes uverejnil Európsky dvor audítorov (EDA), politiky EÚ nedokážu zabezpečiť, aby poľnohospodári využívali vodu udržateľným spôsobom. Vplyv poľnohospodárstva na vodné zdroje je veľký a nepopierateľný. Poľnohospodári však využívajú príliš veľa výnimiek z politiky EÚ v oblasti vodného hospodárstva, ktoré bránia úsiliu o zabezpečenie správneho využívania vody. Okrem toho poľnohospodárska politika EÚ presadzuje a príliš často podporuje skôr väčšie než efektívnejšie využívanie vody.

Poľnohospodári sú hlavnými spotrebiteľmi sladkej vody: poľnohospodárstvo predstavuje štvrtinu celkového odberu vody v EÚ. Poľnohospodárska činnosť ovplyvňuje kvalitu vody (napr. znečistenie hnojivami alebo pesticídmi), ako aj množstvo vody. Súčasný prístup EÚ k hospodáreniu s vodou sa odvíja od rámcovej smernice o vode z roku 2000, v ktorej sa zaviedli zásady udržateľného využívania vody. Je v nej stanovený cieľ dosiahnuť dobrý kvantitatívny stav všetkých vodných útvarov v EÚ. Spoločná poľnohospodárska politika (SPP) tiež zohráva dôležitú úlohu v súvislosti s udržateľnosťou vodných zdrojov. Ponúka nástroje, ktoré môžu pomôcť znížiť tlak na vodné zdroje, napríklad prepojenie platieb s ekologickejšími postupmi a financovanie efektívnejšej zavlažovacej infraštruktúry.

„Voda je obmedzeným zdrojom a budúcnosť poľnohospodárstva EÚ vo veľkej miere závisí od toho, nakoľko efektívne a udržateľne ju poľnohospodári využívajú”, povedala Joëlle Elvingerová, členka Európskeho dvora audítorov zodpovedná za túto správu. „Politiky EÚ však doteraz neprispeli k zníženiu vplyvu poľnohospodárstva na vodné zdroje.”

Rámcová smernica o vode poskytuje záruky proti neudržateľnému využívaniu vody. Členské štáty však poľnohospodárstvu udeľujú množstvo výnimiek umožňujúcich odber vody. Audítori zistili, že sa tieto výnimky udeľujú poľnohospodárom veľkoryso, a to aj v regiónoch s nedostatkom vody. Niektoré vnútroštátne orgány zároveň zriedka uplatňujú sankcie

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body osobitnej správy Európskeho dvora audítorov. Úplné znenie správy je uverejnené na webovom sídle eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

za nezákonné využívanie vody, ktoré zistia. V rámcovej smernici o vode sa takisto vyžaduje, aby členské štáty prijali zásadu „znečisťovateľ platí“. Voda však zostáva lacnejšia, keď sa používa v poľnohospodárstve, a mnohé členské štáty stále neuplatňujú zásadu návratnosti nákladov za vodohospodárske služby v poľnohospodárstve, ako to robia v iných odvetviach. Audítori poukazujú na to, že poľnohospodárom sa často neúčtuje skutočný objem vody, ktorú používajú.

V rámci SPP pomoc EÚ poľnohospodárom väčšinou nezávisí od dodržiavania povinností podporujúcich efektívne využívanie vody. Niektoré platby podporujú plodiny náročné na vodu, ako je ryža, orechy, ovocie a zelenina, bez zemepisného obmedzenia, a to aj v oblastiach s nedostatkom vody. A mechanizmus krížového plnenia v rámci SPP (t. j. platby podmienené určitými environmentálnymi povinnosťami) nemá takmer žiadny účinok, poznamenávajú audítori. Požiadavky sa nevzťahujú na všetkých poľnohospodárov a v každom prípade členské štáty nevykonávajú dostatočné a primerané kontroly, aby skutočne odrádzali od neudržateľného využívania vody.

Okrem priamych platieb sa z SPP financujú aj investície poľnohospodárov alebo poľnohospodárske postupy, ako sú opatrenia na zadržiavanie vody. Tie môžu mať pozitívny vplyv na využívanie vody. Poľnohospodári však len zriedka využívajú túto príležitosť a programy rozvoja vidieka málokedy podporujú infraštruktúru opätovného využívania vody. Modernizácia existujúcich zavlažovacích systémov takisto nie vždy prináša úspory vody, pretože ušetrená voda sa môže presmerovať na plodiny náročné na vodu alebo zavlažovanie väčšej plochy. Podobne aj inštalácia novej infraštruktúry, ktorá rozširuje zavlažovanú oblasť, pravdepodobne zvýši tlak na sladkovodné zdroje. Podľa audítorov celkovo EÚ určite financovala poľnohospodárske podniky a projekty, ktoré narúšajú udržateľné využívanie vody.

Základné informácie

Osobitná správa č. 20/2021: *Udržateľné využívanie vody v poľnohospodárstve: je pravdepodobnejšie, že finančnými prostriedkami z SPP sa bude podporovať väčšie než efektívnejšie využívanie vody* je k dispozícii na webovom sídle EDA (eca.europa.eu) v 23 jazykoch EÚ.

Pokiaľ ide o súvisiace témy, EDA nedávno vydal správy o [poľnohospodárstve a zmene klímy](#), [biodiverzite poľnohospodárskej pôdy](#), [používaní pesticídov](#) a [zásade „znečisťovateľ platí“](#). Začiatkom októbra uverejní aj správu o biodiverzite v lesoch EÚ.

EDA prezentuje svoje osobitné správy Európskemu parlamentu a Rade EÚ, ako aj iným zainteresovaným stranám, napríklad národným parlamentom, subjektom z oblasti priemyslu a zástupcom občianskej spoločnosti. Veľká väčšina odporúčaní, ktoré v našich správach predkladáme, sa zavádza do praxe.

Kontakt pre tlač

Tlačové oddelenie EDA: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeais: vincent.bourgeais@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mobil: (+352) 691 553 547